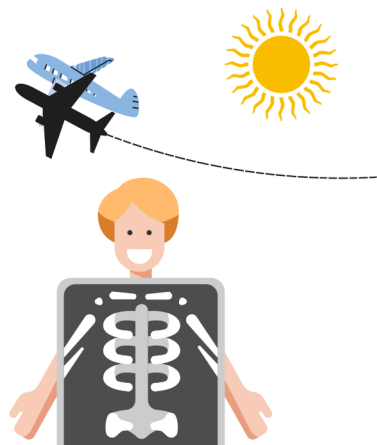

APIE PACIENTŲ RADIACINĘ SAUGĄ ATLIEKANT MEDICININES RENTGENO DIAGNOSTIKOS PROCEDŪRAS

» Koks galimas medicininės apšvitos, patirtos rentgeno diagnostikos procedūrų metu, poveikis sveikatai?

Įprastai rentgeno diagnostikos procedūros neigiamo poveikio sveikatai nesukelia. Pavyzdžiui, atliekant krūtinės ląstos ar galūnių rentgeno diagnostikos procedūras, paciento patirta apšvita yra santykinai maža ir panaši į per kelias dienas gautą iš gamtinio jonizuojančios spinduliuotės fono (kosminės spinduliuotės, statybinių medžiagų, maisto ir pan.). Procedūros, kurių metu gaunamos didesnės apšvitos dozės, pvz., kompiuterinės tomografijos, intervencinės radiologijos, itin retais atvejais gali sukelti odos pažeidimų (pvz.: paraudimų ar nudegimų).

» Ar medicininė apšvita yra ribojama?

Ne. Tarptautinės organizacijos nėra nustačiusios pacientų apšvitos dozių ribų. Tačiau yra svarbu, kad rentgeno diagnostikos procedūrų teikiama nauda pacientui (pvz.: nustatyta diagnozė, įvertintas taikomo gydymo efektyvumas) būtų didesnė nei žala, kurią gali sukelti rentgeno spinduliuotė. Siekiant nustatyti diagnozę ar stebėti gydymo eigą, kai kuriems pacientams gali prireikti ne vienos rentgeno diagnostikos procedūros, be to apšvitos dozė tokių procedūrų metu priklauso nuo paciento fizinių savybių (pvz.: paciento svorio).

» Ar saugu atlikti rentgeno diagnostikos procedūras vaikams?

Nepaisant to, kad vaikai yra jautresni rentgeno spinduliuotės poveikiui nei suaugusieji, tačiau, rentgeno diagnostikos procedūros vaikams yra saugios, nes šioms procedūroms yra skiriamas ypatingas dėmesys (pvz.: parenkami rentgeno diagnostikos aparato parametrai yra skirti specialiai vaikams). Gydytojas bei gydytojas radiologas, parinkdami vaikui rentgeno diagnostikos procedūrą (rentgenografijos, kompiuterinę tomografiją ar kt. procedūrą), turi įvertinti jos teikiamą naudą bei galimą žalą vaikui. Jei rentgeno diagnostikos procedūra nėra būtina, jos nereikia atlikti.

» Ar rentgeno diagnostikos procedūras galima pakeisti kitomis procedūromis?

Jeigu įmanoma, reikėtų atlikti tokias procedūras, kurių metu nenaudojama rentgeno spinduliuotė. Vis dėlto, ne visada rentgeno diagnostikos procedūras įmanoma pakeisti kitomis procedūromis (ultragarsu ar magnetiniu rezonansu), pavyzdžiui, tokiais atvejais, kai pacientui implantuotas širdies stimulatorius, metalinis implantas ar kt.

APIE PACIENTŲ RADIACINĘ SAUGĄ ATLIEKANT MEDICININES RENTGENO DIAGNOSTIKOS PROCEDŪRAS

» Ar galima nėščiai moteriai atlikti rentgeno diagnostikos procedūras?

Vaisius yra daug jautresnis rentgeno spinduliui nei vaikas ar suaugęs žmogus, todėl, jeigu nėštumo metu rentgeno diagnostikos procedūrą galima atidėti, rekomenduojama ją atlikti vėliau arba pakeisti kitomis procedūromis (ultragarsu ar magnetiniu rezonansu). Tačiau, jeigu rentgeno diagnostikos procedūros atsisakyti negalima, ją atliekant nėščiai moteriai turi būti skiriamas ypatingas dėmesys, ypač jeigu ji atliekama pilvo ar dubens srityse.

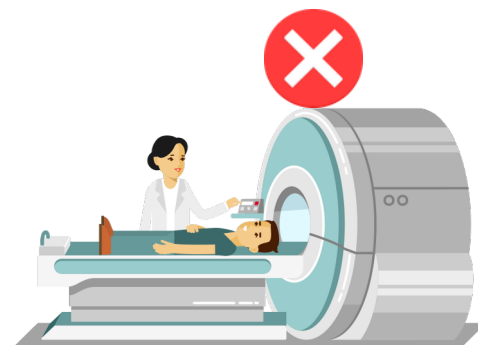
» Kaip užtikrinama pacientų radiacinė sauga?

Kaip jau minėta, medicininei apšvitai dozių ribos nenustatomos, tačiau atskiroms rentgeno diagnostikos procedūroms turi būti nustatyti taip vadinami diagnostiniai atskaitos lygiai (dozių lygiai), kurie, juos įvertinus, parodo, ar įstaigoje rentgeno diagnostikos procedūros atliekamos tinkamai, yra saugios ir pacientai nepatiria didesnių apšvitų nei reikia. Pacientų radiacinė sauga yra užtikrinama pagrindžiant rentgeno diagnostikos procedūras ir laikantis nustatytų diagnostinių atskaitos lygių.

» Kodėl gydytojas atsisako skirti kompiuterinės tomografijos procedūrą?

Kompiuterinės tomografijos procedūrų metu pacientai patiria didesnę apšvitą, todėl svarbu skirti ypatingą dėmesį kompiuterinės tomografijos procedūrų pagrįstumui. Gydytojas, atsižvelgdamas į paciento sveikatos būklę ir jos pokyčius, nusprendžia, ar kompiuterinės tomografijos procedūra yra būtina. Jei taip nėra, tokia procedūra neturi būti atliekama arba atliekama kita procedūra, kuri padėtų nustatyti diagnozę, todėl, pacientas neturi reikalauti iš gydytojo paskirti kompiuterinės tomografijos procedūrą, jei ji nėra būtina.

Primename, kad Radiacinės saugos centro specialistai nuolat teikia informaciją gyventojams aktualiais radiacinės saugos klausimais, todėl kilus klausimų, susijusių su radiacine sauga, kreipkitės el. paštu rsc@rsc.lt arba telefonu +370 5 236 1936.